

KISIRAD

Lap	62
.....	77
.....	85
nt.	87
re.	140
.....	106
.....	107
.....	119
oz. Irta Lász-	127
.....	143
.....	159
.....	160
.....	172
.....	176
.....	205
Fascho-Mois	239
.....	309
.....	318
.....	319
.....	334
.....	375
.....	389
.....	390
.....	411
.....	421
.....	426
.....	429

16, 48, 76, 80, 144,
240, 256, 288, 304,
382, 403, 429, 430
32, 48, 80, 96, 111,
239, 256, 272, 288,
382, 398, 412, 430
96, 112, 128, 144,
326, 336, 368, 383,
413, 430
144, 176, 192, 368,
383, 414, 430
336, 383, 414, 430
368, 398, 414

BESZÁMOLÁS. (Lásd a 15. lapon.)

XXXV. kötet, 1. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1888. július 1-én.

SZILAJ KATA.

— Elbeszélés. —

INDJÁRT előre megmondom, ne-hogy valaki olyat gondoljon, mintha Katicza valami ágról szakadt, vadon felnőtt, mezitlábás, szurtos leány lett volna. Dehoggy volt az! Ott élt abban a szép uri kastélyben s messze földön nem volt olyan szép aranyhaju, piros, kedves képü, ragyogó kék szemű leányka, mint Katicza. A ki látta, megesküdött volna rá, hogy ez valóságos kis angyal.

Nagyon sajnálom, de azt is mindjárt meg kell mondanom, hogy ez a látszat igen csalékony volt: Katicza épenséggel nem volt angyal, hanem inkább valami gonosz kis boszorkány. Indulatoskodott, szeretett másokkal ingerkedni és oly gyakran keveredett oktalan csinyekbe, annyiszor volt szófogatlan és tett olyasmit, amit nem kellett volna, hogy egy héten legalább is hat napon mindig volt rá valami panasz, de legtöbbször még a hetedik napon is. Több aztán már egy héten nem lehetett.

Az apa, Dánosi ur, nem igen mondta ugyan ki, de olyanformát gondolt, hogy ezt egy kicsit a nagyapa és a nagymama okozták. Mert Katicza majd két eszten-deig ott lakott nagyapáéknál, mialatt mamája súlyos beteg volt. Nagyapáéknál pedig azt tette Katicza, ami neki tetszett. A kedves jó öregek úgy szerették, annyira kényeztették, hogy a világért sem tagadták volna meg akármiféle kívánságát. Ami Katiczának eszébe jutott, azt megtette: ha jó volt, ha nem; és ha már épen

valami nagyon is tulságosan helytelen dolgot követett el, hát csak sirnia kellett s a nagymama rögtön megijedt. Mert sirni ugy tudott Katicza, hogy azt hitte volna az ember, rögtön belehal; bömbölt mint valami kis medve. Ezt pedig a jó nagymama dehogy birta elviselni. Inkább engedett mindenben.

De végre mégis vissza kellett térni szülei házába s oly hosszú válás után a szerető szülők eleinte maguk is annyira örültek leánykájoknak, hogy sokat megengedtek neki, amit nem tartottak jónak. De lassan-lassan észrevették, hogy nem egészen jó uton jár ez az ő kedves Katiczajok. Hát még a többi házbeliek! Azok még hamarabb észrevették, ami nem is volt nehéz. A cselédek valósággal remegtek tőle. Mert indulatos, sokszor durva is volt hozzájuk. Nem is igen birt volna vele megférni valaki, ha nem lett volna egyuttal két jó tulajdonsága.

Az egyik az volt, hogy hazugságot, csalfaságot soha senki sem tapasztalt nála. Amit tett vagy mondott, azt soha sem titkolta, ha kérdezték, még ha tréfából sok hamisságot követett is el. A másik tulajdonsága pedig vidám jó kedve volt. Sokszor még leghelytelenebb csinyje közben is olyan bohó tréfás volt, hogy nevettek rajta, aztán maga is nevetett és csupa nevetéstől elfelejtettek haragudni. Csak-hogy persze ez mégsem mindig sikererült s amit ő mulatságosnak talált, mások nem mindig tartották annak.

Most is, amint ott a kertben száguldoz, furcsa mulatságot talál.

— Gyi lovacsám, gyi te no!

S erősen megmarkolja a gyepőt.

csakhogya ez a gyepő véletlenül a Zsófi-
ka hosszu, fekete haja volt.

— Jaj, Katicza! Ereszd a hajamat!

— Gyí te! Mért nem szaladsz?
Mindjárt ostort is kapsz!

— Ugyan már no! Hiszen nem va-
gyok én ló!

— Ha én úgy akarom, hát az vagy.
És most azt akarom. Ha pedig nem
engedelmeskedel, bedoblak ide a tóba.

— De Katinka! Hiszen az már nem
játék, hogy a hajam legyen a gyepő!

— Nekem játék s neked engedel-
meskedned kell.

— Tudod, hogy szívesen megteszek
mindent a kedvéért, de ezt már igazán
nem tehetem. Ereszd a hajamat!

— Micsoda? Ellenkezni mersz? No
megállj!

Eleresztette a Zsófi-ka haját, de
rögtön derékon ragadta. Szegény Zsó-
fi-ka pedig soha sem tudta, hol ér véget
a Katicza tréfája s attól tartott, hogy
csakugyan betaszítja a tóba. Már pedig
oda bejutni egy csöpp kedve sem volt.
Nem engedte hát magát s a két leányka
birkózni kezdett, akárcsak két vásott fiu.
Zsófi-ka csak védte magát, de Katicza
valóságosan neki tüzesedett, mikor látta,
hogy Zsófi-ka ellenáll. Most már nem
gondolkozott; csak azért is megmutatta,
hogy annak kell történni, amit ő akar,
és mert erősebb volt, hát meg is történt;
csakhogya nem egészen úgy, a hogy akarta.

Mert amint nagy erőfeszítéssel vias-
kodtak ott a kerti tó partján, egyszerre
csak elfogyott Zsófikának a lába alatt a
föld s ő lepottyant a tóba. Azonban erő-

sen fogva tartotta Katiczát s hogy le-
zuhant, magával rántotta Katiczát is.

Nagyot locssant a víz s két éles sikol-
tás hallatszott. Azután nagy lubiczkolás
következett s a vízben ugyancsak hamar
eleresztették egymást, nem gondolva
egyébre, mint menekülésre. Ijedtökben
egy pár nagy kortyot nyeltek a rosz állott
vizből, de szerencsére egyéb szerencsét-
lenség nem érhetette őket, mert a tavacska
nem volt mély, alig hogy derékig ért.
Egy kis vergődés után tehát lábra álltak,
aztán ki másztak a szárazra. Persze luc-
kosak voltak a fejök bubjáigs a víz csor-
gott ruháikról, hajukról.

— Jaj Istenem, milyenek lettünk!
sohajta Zsófi-ka; majd ad a néni!

— No csak szaladj be, jajgass, árul-
kodjál, hogy bele akartalak fojtani a
vizbe!

— Oh, Katicza! Hiszen tudod, hogy
nem szoktam árulkodni.

— No már azt szeretném is látni,
hogy most mit mondanál. Hiszen te rántot-
tál be engemet a vízbe! Bizonyosan nem
is bántad volna, ha bele fulok. Csakhogya
én nem fulok ám meg egykönnyen. Nem
is bánom ezt a kis fürdőt, nagyon jó volt
ebben a melegben, te pedig holtra ijedtél,
mint valami kiöntött ürge. Hahaha!

— Nem igen nevetni való, mikor
csupa víz a ruhánk. Megyek be és át-
öltözöm.

— Abból ugyan semmi sem lesz.
Itt maradsz. Ha az ember hideg vízben
fürdött, akkor mozogni kell. Most fel
fogsz mászni arra a nagy fára, de
mindjárt!

De már ilyen bolondságra csakugyan semmi kedve sem volt Zsófikának, mikor a lucskos ruha rátapadt a testére úgy, hogy a nyári melegben is didergett. Hirtelen félre ugrott, aztán teljes erejéből futott a ház felé. Katicza gunyosan nevetett utána, aztán maga vállalkozott a famászásra. Föl is kapaszkodott, mint a mókus, de odafönt hűvösen fujdogált a szellő s Katicza is didergett lucskos ruháiban, azután meg mihaszna hetvenkedik, ha senki sem látja? Így semmi mulatsága sem telik benne.

Ezalatt Zsófiكا bement a házba s ott szobáskájába sietett és átöltözött. Zsófiكا nem volt testvére, se rokona Katiczának, csak úgy jószívűségből tartották a háznál. Az édes anyja régi jó ismerőse volt Dánosinének, a Katicza mamájának, de sok csapás érte s nagyon elszegényedett, el is betegesedett. Volt még nagyobb leánya is, az viselte gondját, a jó Dánosiek pedig magukhoz vették Zsófikát, hogy a szegény asszonynak kevesebb költsége legyen. Zsófiكا szelid, kedves, háladatos leányka volt s türelmesen elviselte, ha a szilaj Katicza kinozta, bántotta; nemcsak nem panaszkodott, hanem még titkolta és szépítette is Katicza tetteit ennek szülei előtt. Ebben pedig nem sok köszönet volt. Talán jobban boldogult volna, ha elszántan szembe száll Katiczával és hasonlót hasonlóval fizet vissza. De erre soha sem gondolt.

Most, hogy átöltözött, eszébe sem jutott panaszra menni Katicza mamájához, hanem, bár kissé kedvetlenül, a szomszéd szobába ment, mely a gyerme-

kek tanuló és dolgozó szobájának volt berendezve.

Itt a pamlagon egy körülbelül tizenkét éves fiú feküdt. Ez Kálmán volt, Dánosi ur unokaöcsse, kit atyja azért küldött néhány hónapra ide falura, hogy a jó szabad levegőn megerősödjék, mert beteges, vézna legényke volt. Jól is érezte volna magát, ha nincs itt Katicza. De kis rokonával sehogysem tudtak megférni: örökké pöröltek, huzakodtak és nem szerették egymást egy csöppet sem. De Zsófikával annál jobb barátságban éltek.

Zsófiكا szó nélkül leült az asztalhoz s örült, hogy egy kis időre távol lehet a szilaj Katiczától, de egy kicsit meg azon töprengett, nem kellene-e mégis szólni a mamának? Mert ha az a bolondos Katicza sokáig kint jár-kei nedves ruháiban, utoljára még megbetegszik. Kálmán észre vette, hogy valami történt.

— No, mi volt már megint, Zsófiكا? Mi a bajod?

— Ugyan már mért volna bajom? Láthatod, hogy nincsen semmi bajom.

— Persze, hogy látom. Olyan képet vágsz, mintha legalább is három fogadat huzzák volna ki... azután meg... ni, csupa víz a hajad, mintha fürödtél volna.

— Az már igaz, hogy megfürödtem.

— És ugyan hol?

— A kerti tóban.

— Hiszen az nem fürdőhely! Fogadni mernék, hogy megint Katicza követett el valami csínyt... bele taszított a tóba.

— Oh dehogy! Birkóztunk... aztán mind a ketten bele estünk.

Kálmán nagyot nevetett.

— No, így már nem bánom. Hát lubiczkolt a kényes Kata is? Remélem, nem fult bele a tóba.

— Dehogy! Tudod, nem mély a víz. Kimásztunk, de Katicza nem akar bejönni, kint járkál azon lucskosan. Rá kellene valahogy bírni, hogy jöjjön be és vegyen száraz ruhát.

— Csak hadd maradjon kint! Jobb szeretem, ha nem látom. Legalább addig békecségekben vagyok.

E pillanatban macska nyávogás hallatszott s nem lehetett biztosan tudni, honnan. Kálmánnak pedig sok más apró hibája közt volt az is, hogy irtózott a macskától és bár röstelte, de mindig valósággal megijedt, ha a Katika cziczáját csak látta is. Most is nyugtalanul ugrott fel.

— Ugyan Zsófi, kérlek, nézz körül, hol az a macska... kergesd ki!

Mi tagadás benne, ez bizony nem volt valami vitézi mondás egy olyan nagyfiútól; de Zsófi előtt, a ki olyan jó és szelíd volt, Kálmán nem igen röstelkedett, a leányka pedig készséggel fölkelt és telje-

síteni akarta kívánságát. De épen ekkor a félig nyitott ajtón hirtelen beszökkent Katicza, még mindig csuron vizes ruhájában s egy nagy fehér macskát tartva a kezében.

— Nem kell keresni, itt hozom! mondá.

S mielőtt Kálmán tudhatta volna, mi történik vele, a macska egyszerre csak ott volt a vállán.

— Kapaszkodjál meg jól, cziczuska! kiáltá Katicza hahotázva, a mint a macskát oda dobta.

A macska meg is kapaszkodott és nem tehetett róla, ha e közben megkarmolázta Kálmánnak a nyakát. Az ijedős, beteges fiu majd elájult haragjában és ijedtében. Kétségbe esetten megkapta a macskát és mérgesen ledobta ma-

gáról — egyenesen az üveges könyves szekrény ajtajának. Csörömpölve hullt le az összetört üveg s a macska kábultan vánszorgott, míg Katicza torka szakadtából kaczagott, Zsófi pedig egészen elbusultan kiáltott fel:

— Oh Istenem, mit csináltok már!

... HÍVTA A TESTVÉRÉT. (Lásd a 13. lapon.)

Kálmán reszketve, sápadtan dőlt vissza a pamlagra s nagy mérgében szólni sem tudott. De nem is volt ideje, mert a zajra belépett a mama.

— Mi ez? Mi történt itt? Mit csináltál, hogy csupa víz vagy?

— Oh, semmi, mamácskám... Zsófi berántott a tóba, de nem fultam bele, nem is volt hideg a víz.

— Zsófi! Hogy tehetél ilyet?

— No, hiszen nem ő kezdte, szólt Katicza őszintén. Én kezdtem, birkóztunk és mind a ketten bele pottyantunk.

— Szörnyűség! Hát ezt a szekrényajtót ki törte össze?

— Kálmán... vagyis a czicza... de tulajdonképen mégis Kálmán, ő dobta oda az én szegény cziczuskámat. Ni, meg is vérezte magát szegényke!

— Igen ám, szegényke! kiáltá Kálmán dühösen. De mikor a nyakamba dobtad, pedig tudod, hogy ki nem állhatom.

— Épen azért tettem, felelé Katicza s nagyot nevetett. Ugyan gyönyörű hóhér lesz belőled! Holtra ijedni egy szelid kis cziczától!

De a mama nem nevetett. Olyan szigoruan, mint ezt Katicza még alig hallotta, mondá:

— Ugy látom, Katicza, hogy már megint nagy mértékben helytelenkedtél. Tüstént menj a szobádba, hívd elő a szobaleányt, vetköztessen le s feküdj az ágyba. Még csak az kellene, hogy gonosz csinyeiddel beteggé tedd magadat. Ilyen nedves ruhákkal kószálni! Ágyban maradsz egész nap, reggelig ne merj fölkelni.

Már ez keserves dolog volt. Ilyen pompás időben, fényes nappal lefeküdni!

Ez nagyon elrontotta Katiczának a szilaj kedvét s félig sirva távozott. A mama elkomolyodva nézett utána s felsohajtott:

— Borzasztó! Mi lesz ebből a gyermekből!

Zsófi, szokása szerint, mindjárt mentegetni kezdte:

— Kedves néni, Katicza nem akarta ám azt igazán gonoszságból... nem olyan rossz ő, a milyennek látszik.

— De igenis rossz, gonosz! pattant fel Kálmán. Azt csak én tudom, mert engem üldöz legtöbbit.

Erre meg a mama mosolyogva mondá:

— Minek hagyod magad? Lásd, kedves fiam, a bácsi is már többször mondta neked, hogy fiunak nem illik olyan félénknek, ijedősnek lenni. Volnál csak kissé bátrabb, mindjárt nem bántana Katicza.

Kálmán félig-meddig szégyenkezve hallgatott el, mert érezte, hogy valóban úgy van a dolog. De ha úgy is van, mért nem hagyja az a gonosz Katicza békében?

(Folytatása következik.)

A PALKÓ KALAPJA.

— Szomorú és veszedelmes história.—

(Hat képpel.)

EM a Palkó kalapja volt az tulajdonképen és eredetileg. Mert ha az övé, akkor szomorúnak ugyan mégis csak szomorú maradt volna ez a história, de mégsem válik olyan veszedelmessé. De hát nem az övé volt, hanem a kalapos mesteré. Vagy is már nem is

épen a kalapos mesteré, hanem azé az uré, a ki az imént megvette.

Megvette, ki is fizette és a Palkó dolga volt, hogy haza vigye annak az urnak a lakására. Mert Palkó nem volt sem több, sem kevesebb, mint kalapos inas.

Mester uram szépen becsomagolta a kalapot egy nagy dobozba.

— Palkó! Indulj szaporán! parancsolá. Aztán egy-kettő, itthon légy tüstént, mert egyéb dolog is van.

— De az messze van ám, a hol az az ur lakik, mentegetőzött Palkó már előre.

És oly lassan öltögette föl a kopott zubbonyát, annyit forgatta, igazgatta a vásott sipkáját, hogy ezalatt már a fele utját megjárhatta volna. De hát Palkó nem volt barátja a nagy sietségnek.

— Indulj szaporán, ha mondom! rivalt rá a gazdája. Aztán ne ögyelegj az utcán, hanem szedd a lábaid egymás elé iziben, mert különben a nádpálczával tánczoltatlak meg.

— Köszönöm ezt a muzsikát, dörögő Palkó. Hiszen sietek én! Már hogy ne sietnék, mikor mindig sietek. Tehetek én róla, hogy olyan nagy meleg van? Az embernek elalszik még a lába is.

— No, elég az ögyelgésből. Indulj és mire egyet fordulok a műhelyben, már itt légy megint.

— Ez már nem lehet, ez már csakugyan nem lehet.

És mivel Palkó úgy gondolta, hogy ez csakugyan nem lehetséges, hát nem is próbálta azt, ami nem lehet. Inkább ment szépen lassan, nehogy megerőltesse a lábait. Jó hosszú és erős lábai voltak ugyan, de még nagyobb és erősebb volt a

lustasága, kivált mikor befordult a sarkon a fásorba, a hol gazdája már nem láthatta; olyan kényelmesen bandukolt, hogy Miska, a szomszéd varga inas, amint elhaladt mellette, kaczagva mondá:

— Vigyázz, Palkó! Amott jön egy nagy csiga, mindjárt utolér.

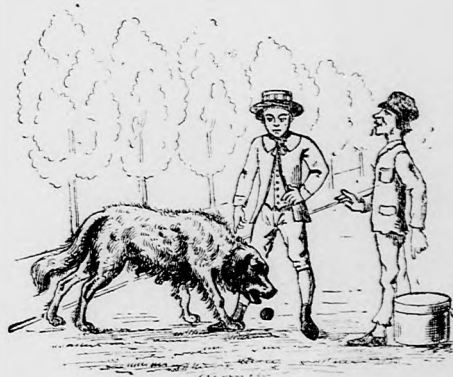
— Nem félek én attól; van a csigának annyi esze, hogy ilyen nagy melegben nem siet.

— Pedig úgy láttam, hogy épen úgy siet, mint te.

— Van eszemben, hogy siessek! Majd csak eljutok oda így is.

El is jutott volna bizonyosan, ha épen ott a fásorban nem játszik Gábor az ő kutyájával, az okos Vigyázzal. A kutyát nem ismerte ugyan Palkó, de ismerte Gábor urfit, mert tavaly még tanuló társak voltak az iskolában. Csakhogy Palkó a tanulásban sem sietett nagyon, amiért aztán apja kalapos inasnak adta. Hanem Gábor urfival azért jó pajtások maradtak.

Természetes tehát, hogy megállt és nézte, amint Vigyáz szépen vissza hozta gazdájának az eldobott lapdát.

— Nagyon sietős az utad, Palkó? kérdé Gábor urfi.

— A gazdám úgy mondta, de biz én nem sietek ebben a nagy melegben. Van eszem, hogy nem rontom az egészségemet.

— Már azt okosan teszed, ha az egészségedet kíméled; incselkedék Gábor. Tavaly az iskolában sem erőltetted meg magadat.

— Hagyd el, akkor talán még jobb dolgom volt; nem kellett a más emberek kalapját hurezolgatnom. Nem is tudom, mire való ez? A ki kalapot vesz, vigye haza maga.

— De akkor meg a kalapos inasnak nem volna miért sétálgatni az utcán.

— No, az igaz. Pedig mégis csak jobb egy kicsit sétálni, mint ott dolgozni a műhelyben, mert ott mindig a nyakamon van a gazdám. De ni, milyen szép kutyád van... hol vetted?

— A múlt héten vettük... az az tulajdonképen az édes apám vette. Ropantul szeretem, nagyon okos és ügyes állat.

— Na, minden cigány dicséri a maga lovát. Te is nagyra vagy most a kutyáddal.

— Nagyra bizony, mert van miért. Látnád csak, mit mindent tud.

— No hát lássuk!

— Mindjárt meglátod. Vigyáz! Fogd meg!

Ezzel Gábor magasra és messzire földobta a labdát. A kutya gyorsan eliramodott abban az irányban, a merre a lapda röpült, figyelmesen leste, mint esik lefelé, elkapta a szájával és vissza hozta

kis gazdájának, vigan várva, hogy folytassák a játékot. Palkó nem akarta meg-

vallani, hogy ez valami nagy ügyes tett volt.

— No bizony! Ez nem nagy mesteriség. Van az én gazdámnak egy kis kutyája, az sokkal különb dolgokat tud.

— Tud az én kutyám is még sokkal különb dolgokat és fogadok rá, hogy ha látni fogod, magad is azt mondod, hogy Vigyáz sokkal tudósabb.

— Hát fogadjunk!

— Jól van, fogadjunk! De van-e miből fizetned, ha elveszted a fogadást?

— Csak lássuk előbb, elvesztem-é? Ha olyan híres ügyes jószág, hadd mutassa meg, mit tud? De szaporán ám, mert sietek.

— Oh, látom, mennyire sietsz. De már ez a te dolgod. Állj elő, Vigyáz!

A kutya okos szemekkel nézett gazdájára és várta a parancsot.

— Fogd meg a lapdát és várj meg vele! parancsolá Gábor urfi.

Eldobta a lapdát messzire s a kutya gyorsan utána iramodott, elkapta. De most nem tért vissza, hanem megvárta,

míg gazdája hozzá ér. Ekkor kezébe adta a lapdát.

— No, megjárja, szolt Palkó. Megérti a szót, ha ugyan megérti. Kérdés, megtenné-e másodszer.

— Meg bizony, a hányszor csak akarom.

És ismételték a játékot, vigan futkosva végig a fason, míg Palkó messze hátul ballagott utánok. Mert hát nem

volt barátja a nagy sietségnek. Mikor végre ismét elérte a futkosókat, kicsinylőleg mondá:

— Szép, szép, de biz ez nem valami nagy dolog. Akármelyik kutya fel tudja venni a lapdát, ebben nincs semmi különös. Az én gazdám kutyája mégis különb.

— Szeretném tudni, miben?

— Hát abban is, hogy jobban tud futni. Hiszen ez a te kutyád csak úgy czammog, mint valami lusta medve.

— Oh persze! Hiszen mindjárt eléri a lapdát.

— El ám, mikor oly gyöngén dobod és alig pár ölnyire. Add csak ide, majd dobom én, aztán meglássuk, elkapja és megtalálja-e?

De Gábor urfi inkább maga akart mulatni.

— Jól van, hát majd erősebben és messzebre dobom. Vigyáz, hozd elő!

Ujra kezdték a futást s míg Palkó messze hátul ballagott, Gábor és kutyája szinte bele melegedtek a nagy játékba. Kivált a kutya egészen neki tüzesedett és szinte türelmetlen volt, ha csak egy kicsit szüneteltek is. Mert az ilyen kergetőzés nagyon kedvére való mulatság volt.

— No, ugy-e tud szaladni? kérdé Gábor büszkén.

— Nem mondhatnám. Ez mind semmi. Így még én is tudok futni, pedig csak két lábam van.

— De már azt szeretném látni, versenyt bírnál-e futni Vigyázzal?

— Ugy elhagyom, mint nyul a csigát.

Hej Palkó, Palkó! Minek mondtál ilyet, mikor jól tudtad, hogy nem vagy barátja a nagy sietésnek. De hát mikor játékról volt szó, akkor Palkó meg tudott feledkezni lustaságáról is. És mivel már egyszer azt kezdte mondogatni, hogy a Gábor kutyája semmit sem tud, makacsul meg is maradt mellette. Gábor urfit ez pedig bosszantotta.

— Jól van, hát lássuk. Eldobom a lapdát, a milyen messzire csak birom, aztán fussatok mind a ketten utána. Ha te hozod vissza, megnyerted a fogadást, kapsz egy ezüst tizest.

— Akár előre is ide adhatod.

— Majd meglátjuk. No hát, rajta!

Röpült a lapda nagy sebességgel és nagy messzeségre s futásnak eredt a két versenyző, a kétlábu Palkó és a néglábu

Vigyáz. Annyi bizonyos, hogy nem sok ilyen versenyfutás volt még abban a faszorban. Gábor aggódva látta, hogy a lusta Palkó, ha akar, csakugyan hatalmasan tud futni az ő hosszú, vékony lábaival. Ha nagyobb a távolság, Vigyáz bizonyosan jobban kitar, de így Palkó hamarabb odaért a lapdához. Csak hogy mire lehajolt volna, már ott volt a kutya is. Vissza akarta kergetni.

— Takarodjál vissza! Én veszem föl a lapdát.

De Vigyáz ebbe nem akart bele egyezni s nem engedelmeskedett az idegen parancsnak. Palkó pedig meg akarta nyerni az ezüst tizeskét s lábával hirtelen nagy messze elrugta a lapdát. Ekkor újra versenyt futottak utána, de most már szorosan egymás mellett.

És ez volt Palkó veszedelme.

Ő volt-e ügyetlen vagy a kutya nagyon furfangos, azt máig sem tudom: elég az hozzá, hogy egyszerre csak bekövetkezett a nagy veszedelem. Amint javában futottak és már a lapda közelébe értek, a kutya semmiképp sem akarta versenytársának engedni a dicsőséget s neki

vadulva rontott előre. Egymásba botlottak és Palkó egyszerre csak azt vette észre... azaz csak azt tudta, hogy keresztül bukott a kutyan a kezében tartott katulyával együtt, még pedig úgy, hogy a katulya esett alól és ő esett rá egész sulyával. Messze hátul meg Gábor urfi

nagyot nevetett, mialatt a kutya, odább rohanva, fölkapta a lapdát és elvitte gazdájának, a ki így szólt:

— No Palkó, bele vesztettél, hahaha! Már ilyet ugy-é nem tud a te gazdád híres kutyája? Ezt Vigyáz pompásan kigondolta. Hahaha!

Palkónak bezzeg egy csöpp kedve sem volt a nevetésre. Dühösen tápászkodott és tapogatta kezét-lábát, nem tört-é el valamiye. A saját csontjában nem esett semmi, nagyobb kár — de a kalap? ... a kalap! Palkót a hideg borzongatta, amint a katulyára pillantott. Össze volt az nyomva, majdnem laposra. Milyen lehet benne a kalap!

— Oh, a haszontalan, hitvány állat! Tessék! Most össze van törve a katulya!... az ujonatuj kalap is bizonyosan tönkre ment!

Aggódva, félve nyitotta fel a kutyát és előhuzta a kalapot. Hát az bizony siralmas állapotba jutott!

— Jaj Istenem, mit csináljak én most ezzel! Hogy vigyem el annak az urnak! Nem fogja elhinni, hogy ez az ő új kalapja.

— No már azt igazán nem is hiheti, szólt Gábor urfi nevetve. De még ócska kalapnak is aligha elfogadja, mert ilyen csak valami ágról szakadt csavargó viselhet.

— Ennek te vagy az oka... te és a kutyád! kiáltá Palkó mérgesen. Ezt most meg kell fizetnetek... a gazdám el nem engedi.

— Ne fecsegy a világba! Hát kértelk én, hogy fuss versenyt a kutyámmal? Mért nem mentél dolgozdra, mit ügyelegtél, mit futkostál versenyt, mikor tudtad, hogy efféle portéka van a kezében? Ki mint vet, úgy arat. Gyere, Vigyáz, menjünk odább!

Gábor urfi elsétált a kutyájával, Palkó pedig ott állt és nézte, sokáig nézgette a szerencsétlen kalapot. De biz

azon nem lehetett segíteni, akármennyire nézte is.

Szörnyű módon elkeseredve törte a fejét, hogy most már mit tegyen? De mind hiába volt a fejtörés, nem bírta kitalálni a módját, hogy kigázoljon a bajból! Utoljára is, akarta nem akarta, egyebet nem tehetett, mint hogy vissza tért a gazdájához s megvallotta, mi történt.

Ha nem mondom is el, akárki elgondolhatja, hogy azután mi történt. A nádpácának dolga akadt, még pedig olyan, hogy Palkó talán még mai nap is emlegeti.

A kalap aztán az övé lett, de úgy, hogy egy új kalap árát a gazda levonta a Palkó béréből.

— Ezt a tönkre tett kalapot viselheted magad, vagy megtarthatod emlékül, mondá szigorú gazdája.

Viselni nem viselte Palkó, de emlékül megtartotta és hasznát vette. Mert a hányzor ránézett, eszébe jutott ez a szomorú és veszedelmes história és azontul a világot sem lustálkodott volna, hanem ami dolga volt, végezte szaporán és gondosan. Nem is keveredett többé bajba.

A KÖNYÖRÜLETES TENGELICZ

Tisztelt Forgó bácsi!
VOLT nekem egy kis tengeliczem, a mely már régóta nálam van. A minap, hogyan hogyan nem: egyszer csak kirepült a kalitkájából, az ablakot verdeste, mintha kérte volna: nyissam ki. Csakugyan kinyitottam az ablakot és madaram egyszerre csak eltűnt.

Néhány nap mulva kopogtat valaki az ablakon. Oda nézek — hát meglátom a tengeliczemet. Kinyitottam az ablakot, de nem repült be hozzám, hanem az ablak-

ról elrepült egy fára, onnan egy éhező pajtását hozta s az ablak párkányra tette. Az istenadta nyilván a nagy hótól nem lévén magocskát, koplalni volt kénytelen. Megszántam a madarat, adtam ennie, aztán kalitkába tettem. Erre odaszállt az én tengeliczem is, aztán egymás mellé zártam őket a kalitkába. A kis madárka csakhamar magához tért, megerősödött, s most csicseregve, fürdőzve és a kendermagot hámozva vigan s a legjobb barátságban élnek együtt.

Hű kis olvasója
Dull Ágnes.

MI VAN A BÖGRÉBEN?

»MIVEL van a bögrém tele?«
— Fakovával!
»Nem jól mondtad! Más egyébbel...«
— Csalókéval!
»Nem csalóka a beszédem:
Kinek tetszik, ide nézzen,
Tele van a kis edényem
Szamóczával.
S mert nem győzőm egymagam:
Nesze, fogd a kanalam.
Egyszer te szedsz, egyszer én —
Mégfőrünk mi kettecskén.«

A HITETLEN EGÉRKE.

— Állatmese. —

(Képpel az 5. lapon.)

ESSZE földön nem volt vigabb két egérke, mint az a két kicsi törpe egérke ott a buzavetés közepén.

De nem istudom, min busultak volna, mikor olyan pompás dolguk volt. A fészkek fent lengett egy erős buzakalász tetején, amint azt az ügyes törpe egerek készíteni szokták. Olyan piczikék ők, hogy egy gyöngö buzaszál is elbirja őket s ott a magasban nem érheti őket baj. És csupa multság föl és lekapaszkodni a buzaszáron.

És a meddig csak ellátott a szemök, mindenütt legszebb kövér buza érlelődött, válogathattak a javában. Olyan lakomások volt nap nap mellett, hogy nem cseréltek a király kamrájában élő atyafiakkal sem.

— Azokra maeszkát uszitanak, egér-fogót állitanak; de minket nem vesz észre senki s csemegénk van akár száz eszten-dőre.

— Már hogy volna? szólalt meg az öreg egérke. Ezt a buzát az emberek a maguk számára vetették. Majd eljönnek, learatják és elviszik.

Az egyik kis egérke megijedt, de a másik hitetlenül nevetett.

— Elviszik? No már azt szeretném én látni! Hiszen az nem lehet. Olyan tömérdek itt a buzaszál, hogy azt el sem lehet vinni.

És nem hitte, hanem azontul is meg volt győződve, hogy az a nagy buzatábla egészen csak az ő számukra van ott.

Még vagy egy hétig nem történt semmi különös. De azután egy napon az öreg egérke nagyon elgondolkozva tért haza és így szólt:

— Már itt a baj, megkezdték az aratást. Holnap eljutnak ide hozzánk. Vigyáznunk kell, hogy idején elmene-küljünk.

Az egyik kis egérke aggódva hallgatta ezt, de a másik megint csak nevetett.

— Engem ugyan meg nem ijesztenek. Én nem mozdulok innen egy tapodtat sem.

Az öreg nem szólt rá semmit. Gondolta, majd ideje lesz holnap.

Reggel korán utnak indult, hogy megtudja, közel járnak-e már az aratók. Biz' azok szaporán dolgoztak, délre bizonyosan eljutnak a tábla közepére. A gondos öreg egérke sietett vissza a fészekhez s nem messzire ettől találkozott egyik fiával, a szelidebbikkel.

— Szaladj fiam, hívd a testvéredet, most már menekülnünk kell. Itt várlak, aztán elrejtőzünk amott a hancsikban. Majd gondolok ki valamit, hogy ezután mit tegyünk.

Szaladt is a piczike és fölkapaszkodva a fészekhez, hívta a testvérét (Lásd a képet az 5. lapon.) sürgetősen mondván:

— Jőjj szaporán! Most már közel a veszedelem. Elköltözzünk.

— Én ugyan nem! Van eszem, hogy nem megyek innen, a hol olyan jó dolgom van.

— De mikor anyánk mondja!

— Persze, ő mindjárt megijed, ha valamit lát. Nem megyek s azzal vége. Ha tetszik, menjetek, megélek én itt jól.

Ezzel vissza feküdt a fészekbe s kényelmesen aludt. Nagyot aludt, de egyszerre csak mintha ég és föld megrendült volna! Valami csodálatos dolog történt, melyet meg sem tudott érteni. De azt ugyancsak megértette, mikor nagyot koppanva, mindenestül a földre zuhant, mert a kasza elvágta tövében a buzaszálat.

Még szerencse, hogy a nagy esésben nem tört el a lába s halálos ijedelemmel futásnak eredhetett.

— Ejnye no... hát mégis igaz... eljöttek idáig. No de se baj, megyek erre följebb, oda bizonyosan nem jönnek.

Persze hogy családott ebben is, az emberek learatták az egész táblát, aztán összeszedték és elhordták a learatott buzát. A hitetlen egérke egy kis szakadékban meghuzódva szomorkodott. Mi lesz most már belőle! Éhen fog halni. Jaj, csak hallgatott volna az anyja szavára! Hova mehettek? Bizonyosan talál tak valahol jó új helyecskét, jó dolguk van, míg ő itt nyomorultan el fog veszni!

Az öreg egérke valóban talált is jó új helyecskét. Mikor egyik fiával ott a hancsikban rejtőzött, így szólt:

— Ezt a sok buzát most be fogják hordani a szérüs kertbe s ott asztagokba rakják. Oda fogunk mi is költözni, ott jó dolgunk lesz nagy ideig, majdnem őszig, a mikor téli pihenőre térünk.

Ugy is tett. Nem volt semmi gondjuk, csak épen az, hogy az engedetlen rossz kicsike miatt busultak. Mi lett belőle? Talán agyon ütötték az aratók, vagy ha elmenekült, éhen halt a kopár mezőn.

— Megpróbáljuk fölkeresni, talán rá találunk.

Ott feküdt az engedetlen hitetlen egérke a földön, lesóványodva, éhségtől elgyöngülve. Már azt hitte, vége van. De mégis nagy erőfeszítéssel lábra állt és lassan vánszorogva eljutott a nagy buza asztag tövében levő uj tanyára. Itt aztán mihamar uj erőre kapott s megint vigan futkosott. De az öregek okos szavát nem gonyolta többé.

— Elég volt egy leczke, majd bele haltam, mondogatá, ha néha kedve támadt újra makranczoskodni. Pórus jár, a ki nevet az öregek tapasztalt bölcseségén s elbizakodottan azt hiszsi, hogy ő jobban tudja. Még szerencsés, a ki tanul a maga kárán és azután elkerüli a hibát. Én megteszem, fogadom.

Nem is volt azontul semmi baja.

A KIS POTYKA ESETE.

— Állat-mese. —

UHOGOTT az eső egész nap és azután megint egész nap és egész éjjel. És mi lett belőle? Az, hogy a kis vizerecskék patakokká nőttek, a patakok nagy folyókká, a folyó pedig egész tengerré, kiöntve jobbra-balra a parton és messze földön elborítva a földeket.

— Ez már aztán jó! örvendezett egy kis potyka. Most már nem csak fel és alá uszkálhatunk, hanem kimehetünk a merre tetszik, miénk az egész világ.

— Meg ne próbáld! inté egy öreg potyka. Maradj csak szépen itt a folyó medrében, ahol jó mély vizünk van mindig.

— De mikor odakint szép uj tájkon uszkálhatunk. Most már viz van mindenütt, olyan pompás lesz ott ficzkándo-
dozni.

— Bolondság, gyerek! Nem tanácsos nekünk kiuszni a sekély vízbe. Nagy eső volt, a folyó kiáradt, de ez mihamar elmulik.

— De hát ha nem mulik el? Lám, a többiek is kiusznak arra felé.

— Roszul teszik. Kiusznak, de nem tudják, visszatérnek-e? A hol ma viz van, ott holnap már megint csak száraz föld lehet, azon pedig mi meg nem élünk. Maradj csak itt, a hol jó dolgod van.

A kis potyka boszusan hallgatott el, de nem mert ellenkezni, mert még sem tudta igazán, hogy is áll hát a világ amott tovább. De éppen ekkor egy nagy béka ugrott el mellette s gunyosan mondá:

— Hát ti még most is itt lézengtek a régi folyóban? Szegények! Nem tudjátok, hogy most már miénk az egész világ? Most olyan vízben uszkálhatunk, hogy nem sivár homok, hanem zöld fű és vetés van a víz alján. Az ám a szép!

— Ne higgy neki, szólt az öreg potyka. Ó könnyen beszél, mert tud járni a szárazon is, elkalandozhat, a merre akar.

De a fiatal potyka most már nem hallgatott az okos szóra. Kiuszott az ártérre s nagyon tetszett ott neki a sekély vízben. Itt-ott, a hol mélyedések voltak, a víz is mélyebb volt s egy ilyen gödör-félét választott tanyának. Ott uszkált a nagy béka is, mely őt ide csábította.

— No, ugy-e szebb itt? kérdé.

— Oh, sokkal szebb, sokkal jobb!
Nagyon szeretem, hogy nem hallgattam
ijedős vén ponty bátyámra.

Másnapra azonban megtörtént, ami
minden árvizzel megtörténik: nagy víz
lefolyt a mezőkről, az ár vissza tért a
folyóba, a földek ismét szárazon voltak,
csak itt-ott egy mélyedésben maradt víz,
mely vissza nem folyhatott. Ilyen helyen
volt épen a kis potyka is. Ugyancsak
bámult, mikor reggel azt vette észre, hogy
már csak egy kis tóban van, melynek
száraz partja van köröskörül. A béka is
látta ezt, és így szólt:

— No most már innen jó lesz odább
állni. A forró nap ezt a kis tócsát kiszáraitja,
mert ez nem vizálló hely. Keresek magam-
nak jobb helyet.

Kimászott a partra és ugrálva odább
állt.

A kis potyka ijedten nézett utána.
Ő is szeretett volna visszatérni a folyóba,
csak hogy ő nem tudott a szárazon járni.
Mi lesz most belőle!

A nyári nap forrón süttött s a kis
tócsából gyorsan párologott el a víz, de
meg a homokos föld is szívta magába.
Másnap már csak a legmélyebb helyen
volt vagy egy dézsányi átmelegedett rosz
víz. Ott lubiczkolt a szerencsétlen kis
potyka, kinosan vergődve és rettegve,
mi sors várja.

Hát bizony az lett belőle, hogy em-
berek jöttek arra és meglátták. A cse-
kélyke vízben pusztá kézzel megfogták,
haza vitték, megsütötték és megették.
Utolsó sohaja is az volt:

— Jaj, csak hallgattam volna az
igazi jó tanácsra! Most is ott uszkálhat-
nék a mély vízben. A könnyelmű csábitóra
hallgattam, a ki veszedelembé vitt s
életemmel kell lakolnom!

BESZÁMOLÁS.

(Képpel a czimlapon.)

HAZA jöttél kis diákom,
És egy halom »egyest« hoztál;
Látom ebből Pál barátom,
Hogy jól s komolyan dolgoztál.

Hanem elő most a ládát!
Bendén van-e fehér neműd?
S abból, mit mamád adott át,
Mi az ép és mi az elnyűtt?

Veszem észre, édes fiam,
Hija van itt egynek-másnak;
S mit nagy kértedre kiadtam:
Füle csorbult a vázának.

Jaj, a szép uj kóta tartód
Mily siralmas állapotban!
Monogrammos zsebbevalód
Hét pár volt, és most csak hat van...

No no, tovább ne kutassad,
Ebben nincsen már nagy haszon —
Ugy látom, hogy jó diák vagy,
Hanem bizony rosz gazdasszony.

BETÜREJTVENY.

(23 betüs.)

4. 16. 8. 22. Férfi név ez, király hordta, ragyogó.
 23. 20. 8. 21. 7. Kedves madár, hol bugó, hol kaczagó.
 19. 14. 5. Ebből magzik fa, bokor, fű.
 17. 18. 12. Elviselni hejh, nem könnyű.
 6. 10. 2. Erdő és mező lakója.
 4. 15. 1. 21. Életünk fél fentartója.
 17. 13. A nyelvtannak egyik része: kötő szó.
 11. 7. 8. 20. 13. Ezt mutatja a nemzeti lobogó.
 15. 17. 21. 3. 10. Lány e néven van egy tenger.
 9. 22. 8. 7. 13. Fél ettől a gonosz ember.
 1—23. Igaz magyar példabeszéd,
 Tudom, vetted már a nesztét.

HÁNY A MACSKA?

— Tréfás találós mese. —

(Beküldi **Czenczi néni.**)

Mindegyik macskával szemben ül
 3 macska. Minden macska mellett ül 2
 macska. Minden macska farkán ül 1
 macska.

Ez tenne összesen 144 macskát.
 De nem volt ennyi.

Mennyi volt hát mégis?

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIV. kötet
 25-dik számában közölt találós mesék
 megfejtése:

Páva, Jáva, Mennyország.

Helyesen fejtették meg: Klein
 Malvine, Blau Jolán és Jetka, ifj. Vörösmarty
 Ferencz, Kun Árpád és Tibor, Keczer Stefánia,
 Kozma Blanka, Boskovits Anna és Vilma, Grün
 ner Mózes, Miklós Ödön, Sonnenfeld Teréz és
 Fannika, Pásztor Bódogh és Ibolyka, Weiss
 Lujza és Jenő, Frühauf Margit, Schubert Anna,
 Magassy Sarolta és Dénes, Oberländer Malvine,
 Földessy Ilonka, Baróthy Sándor, Weiss Béla és
 Kornél, Bernát Margit, Rechnitz Henrik és Izi
 dor, Szilágyi Ágota, Pollák Vilmos, Rosenberg
 Mátyás (részben), Markó Matild, Lord Albert,
 Baranyi Zoltán, Sarbó Elza, Posztóczky Margit,
 Vajda Irén, Lászlófalvy El. Margit és Árpád,
 Riszdorfer Erzsike, Ernst Irma, Markó Hermine,
 és Leontine, Dittmann Katicza, Vavrik Leonka,
 Margalit Tilda és Jenő, Lasz gallner Elza és
 Nóra, Vizi Riza, Szabadi Árpád, Kövály Irén,
 Tisza Lajos, Berkovics Vilma, Steiner Etelka,
 Kiss Margit és Géza.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Ida néni Hol érné levelem? — Szakács
 Berta. Születés napodra milyen könyvet kérj
 nagymamától, ki azt szabad választásodra
 bízta? — ezt kérdezed tőlem. Annyi az ajánlásra
 érdemes, hogy szinte fáj a választás. De mert
 különösen azokat szeretnéd birni, melyeket én
 szerkesztettem, kívánságodra közlöm veled a
 címeket: »Forgó bácsi képes könyve« s »Az én
 kis világom«. Mind a kettőben vers és mese ve-

gyest. Amazt, melynek ára 2 frt 40 kr. 24 színezett kép — emezt (ára 1 frt) 20 pompás színes rajz díszesíti. Megjelent mind a kettő a Singer és Wolfner könyvkereskedésében (Andrássy-ut 10. sz.) Hogy lesz-e háború? — már erre nem adhatok oly határozott választ. — **Donáth Dezső.** Nincs kimerítve. Telik abból a névből több is. Ime: *mén, mos, kény, kemény, kis, két, sok, som*, stb. A magyarázó sorokat meg rimbe (jó rimbe) köll szedni. A te munkád nagyon kényelmes, mert alig akad szó vagy név, melynek össze-vissza hányt betüiből újabb értelmű szavak ne keletkeznének. A régiebb küldeményed be van sorozva, ami azt jelenti, hogy meg fog jelenni, csak légy türellemmel, mert sokan vannak még előtted, akik feladványaikat régebben küldték be. — **Mayer Hedvig.** Milyen kár, hogy éppen akkor, mikor itt fogsz járni a fővárosban, én távol leszek innen. Lajoskát üdvözölöm. Levelével meg vagyok elégedve. — **Königstein Adél.** Ragaszkodásod nyitvánítása jólesik nekem s teljes szívből viszonzom. — **Pollák Alfréd.** A szép bizonyítvány dicséretedre válik. Nagy örömet szerezteél vele mindnyájunknak. — *Több levelet a jövő számban.*

Jótékonyág.

A tűzkárvallottak gyámolítására adakoztak: Fáy Ferike 40 kr., Shönwälder Eujza 40 kr., Máday Andor és Pista gyűjtése 3 frt.

Ez adományok a »Nemzet« című napilapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó hivatal: Budapest, Ferencziek tere 3-ik sz., Athenaeum épület.
 Nyomatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapest.